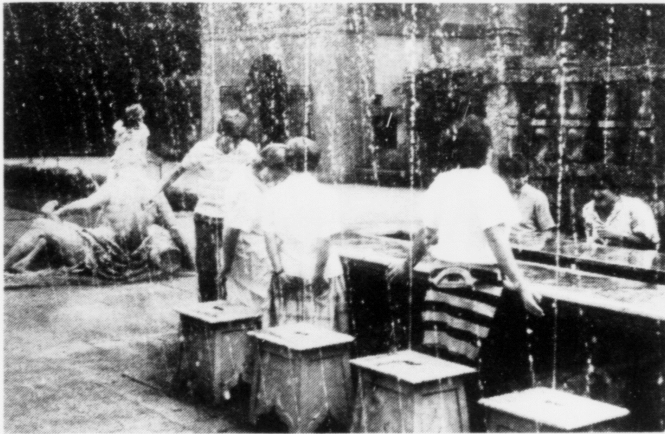

Við borð Marcus Sitticusar á Hellbrunn

tann brúðleypsveitslan, sum hildin varð her í júní 1944. Gretl, systur Evu Braun, sum jó var hjákona Adolf Hitlers, skuldi giftast við SS-Gruppenführer Herman Fegelein, sambandssheryrmaður Himmlers við forarahúvudsborgina. Eva, romantisk av lyndi, sum visti, at hon ongantið fór at fá nakra brúðleypsveitslu, strongdi á sin elskaða Adolf um at gera veitslu fyri Gretl. Men der Führer, sum var tann «litillátaði» maðurin, læt Martin Bormann hetta upp í hendi. Og Bormann læt sær ikki siga tvær ferðir. Fyrst var veitsla hildin í húsi hansara niðri á Obersalzberg í tveir dagar, og síðan varð farið niðan á Kehlstein, har hildið var áfram í triggjar dagar afturat. Og har gingu stórar nøgdir av mati og drekka. Men alt hetta forðaði ikki fyri at Hitler, í teimum allarseinastu krigsdøgnum, læt svágin taka av døgum sum ein hund, uttan rættarvígð og dóm.

Húsið á Kehlstein er nú ogn «Deutsches Alpenvereins», sum rekur eina glæsiliga matstovu her. Her er gott pláss á toppinum, og her var ein ómetalig nøgd av turismum, tá vit vóru har. Og alt hetta stóra virksemin, sum hevur so nógv fólk í arbeiði, er grundað á tehusið hjá Adolf Hitler.

Komin um markið til Eysturriki aftur, á veg heim til Wallersee, vitja vit slottið Hallbrunn, ið liggur einar 10 km sunnanfyri Salzburg.

Eins og Habsburgararnir bygdu bæði nógv og stórt í Wien og Innsbruck, so er tað bygging erkbiskupanna, sum setur sín dam á Salzburg. Teir høvdu stórt politiskt vald, og vildu reiðiliga bera av hvørjum øðrum í at byggja og seta vápnamerki teirra á bygningarnar. Og fólk ið skuldi gjalda, og vildu tey ikki tað, so nýttu hesir tænarar Harrans harðskap og höttu við vápnunum.

Tað var Marcus Sitticus, sum bygdi Hellbrunn. Hann kom til valdið sum fyrsti og erkbiskupur í Salzburg, í 1612, eftir at hann, við snildum, hevði fingið skyldmannin Wolf Dietrich von Raitenau rendan úr bispastólinum. Men hevði hann ákært Wolf Dietrich fyri siðloysi, so var hann sjálvur ikki betri. Slottið Altenau, sum Wolf Dietrich læt byggja til unnustu sína, Salomu, gav hann navnið Mirabell, eftir einari av egnu hjákonum sínum, og Hellbrunn læt hann byggja til eina.

Hellbrunn er yndisligt, heilt merkt av ítalskum byggistili, og tað var ítaliamaðurin Santiano Solari, sum eisini bygdi dómkirkjuna í Salzburg, sum var byggimeistari her. Men tað, sum Hellbrunn er serliga kent fyri, eru øll vatnspolini og alt tað vatnkynstrið, sum her er. Vit gjørdum ein túr, við «guide», gjønum vatnspolini. Nógvir vakrir, grunnir hylar vóru, har silini gingu tørt, og allastaðni standmyndir av gudum, sagkongum, leyvum og øðrum djórum, sum alt goysti vatn. Fleiri staðir eru handtøk sum «guidin» nú, og á Marcus Sitticusar døgum vatnmeistari hansara, kundi gera nýtslu av. Ti, sum man gongur, standa knappliga tjúkkar vatnstrálar upp úr flisunum beint framman fyri einum. Men tað stuttligasta er tó fúrstabordið. Í parkini er eitt marmorbordi, við 9 marmorkrakkum uttanum, 4 uppá hvørja síðu og ein við endan, har bispur sjálvur sat. Tá hann hevði gestir, var ofta etið við hetta bordið. Dúgliga varð drukkið, og tá gestirnir høvdu fingið kenning, gav bispur vatnmeistarinum eitt litið tekin. Og upp úr øllum stólunum stóðu vatnstrálar, beint upp undir afturpartarnar á gestunum. Men stórunin hjá bispri var sjálvandi turrur. Og ikki kundu gestirnir reisa seg, teir máttu sita, til bispur sjálvur hevði reist seg, og blivu sjálvandi dýggjvátir, og helst edrúir. Vit vóru komin upp í eitt ferðalag av ítaliomonnum, og guidin greiddi frá, at tað var nakað spennandi við hesum borðinum, og um ikki onkur hevði hug at seta seg, og tað gjørdum fleir, og klökk gjørdust tey eisini, og har vóru bæði róp og l látur, tað vatnið stóð uppundir afturpartarnar.

Í parkini er eisini eitt helli við yndisligum fuglasangi, ein urga, sum spælir barokkan tónleik og eitt mekaniskt teatur, alt gongur við vatni, og virkar eins væl og á Marcus Sitticusar døgum. Sjálvur doyði hann í 1619, bert 45 ára gamal og aftaná 7 ára stjórnartíð, á Hellbrunn, sum hann hevði so stóran tokka til, og hann er jarðaður í dómkirkjuni í Salzburg.

Framhald

tíðindablaðið sosialurinn

frælsi
javnaður
brøðralag

— við nýggjum útvarps- og
sjónvarpsískoyti
— hvønn leygardag

HYGG og HOYR

Útvarps og sjónvarpsskrán 14 til 20. desember

Lagt til rættis: tor

Hetta er sjálvstøðugt blað við eykaliti,
ið tygum fáa ókeypis við hvørjum
leygardags-sosiali.
Takið blaðið út, og lesið um útvarps- og
sjónvarpssendingarnar fyri alla vikuna.

Í hesum sambandi bjóða vit teimum, sum frammanundan
ikki halda Tíðindablaðið Sosialin, at halda blaðið.

Ja! Eg tekni meg sum haldara av
Tíðindablaðnum SOSIALINUM fyri jan./86
ársfjórðing og fái ókeypis — 3 ferðir um
vikuna — tey bløð, ið eftir eru at koma í ár.

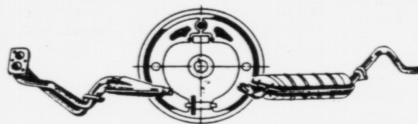
Navn: _____

Bústaður: _____

Kannað posthusinum

OPOSTAD
SOSIALURIN
rindar
postgjæld

19

tíðindablaðið
sosialurinnBox 76
3800 Tórshavn

Útstøyt og bremsur á goymslu til
flest allar bílar.

Shell
Service
á Frælsinum, tlf. 1 2112
3800 Tórshavn

Lystiliga prentar

estra

í Gotu, tlf. 41085

Vit gera hvat vit kunna —
og kunna tað vit gera.